

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 1CoCsp/4/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6122240344
Dátum vydania rozhodnutia: 20. 03. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Martin Kolesár
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2024:6122240344.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Martina Kolesára a sudcov JUDr. Frederiky Zozulákovej a JUDr. Borisa Brondoša v spore žalobcu: BROKER – REAL s.r.o., so sídlom Murgašova 3, Košice, IČO: 47 775 114, proti žalovanému: A. A., nar. XX.X.XXXX, bytom B. XXX, právne zastúpenému JUDr. Zuzanou Kolárikovou, advokátkou so sídlom Stará Prešovská 10, Košice o zaplatenie 7.000,- Eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Mestského súdu Košice z 22. júna 2023, č. k. K3-10Csp/227/2022-219

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok.

Žalobca je p o v i n n ý nahradiť žalovanému 100 % trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

- Mestský súd Košice (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „prvoinštančný súd“) napadnutým rozsudkom zamietol žalobu (I.) a priznal žalovanému proti žalobcovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100% s tým, že o výške trov konania bude rozhodnuté samostatným uznesením súdom prvej inštancie.
- Rozhodol tak o žalobe, ktorou si žalobca uplatňoval nárok na zaplatenie 7.000,- Eur s príslušenstvom z dohody uzavretej so žalovaným ako náhradu škody za to, že mu žalovaný dobrovoľne neuhradil odmenu za sprostredkovanie predaja nehnuteľnosti, ktorej bol spoluvlastníkom, a to ani na základe vystavenej faktúry.
- Z vykonaného dokazovania mal súd prvej inštancie preukázané a medzi stranami nebolo sporné, že strany sporu sa dohodli na sprostredkovaní predaja nehnuteľnosti, ktorej bol žalovaný podielovým spoluvlastníkom. Žalovaný tiež nerozporoval a ani súd nemal s ohľadom na vykonané dokazovanie pochybnosti, že k predaju dotknutej nehnuteľnosti fakticky došlo v dôsledku sprostredkovateľskej činnosti žalobcu, ktorý vyhľadal záujemcu o kúpu nehnuteľnosti, zabezpečil vykonanie jej obhliadky, pripravil a zrealizoval podpísanie Rezervačnej zmluvy a napokon pripravil aj návrh Kúpnej zmluvy. Strany sporu sa zhodli aj na tom, že žalovaný a ostatní podieloví spoluvlastníci predmetnej nehnuteľnosti napokon bez účasti žalobcu uzatvorili s kupujúcim, ktorého sprostredkoval žalobca, Kúpnu zmluvu, ktorou predmetnú nehnuteľnosť previedli do vlastníctva kupujúceho. Nesporné tiež bolo, že žalovaný províziu uvedenú v Dohode z 23. júla 2021 žalobcovi neuhradil. Z tvrdení strán sporu zhodne vyplynulo a uvedené vyplýva i z predloženej Rezervačnej zmluvy, že časť provízie vo výške 3.000,00 eur bola žalobcovi uhradená kupujúcim. Na zvyšnú časť provízie vo výške 2.000,00 eur vystavil žalobca žalovanému faktúru, ktorú neuhradil.

4. Spornou medzi stranami ostala platnosť uzavretej Dohody namietaná žalovaným z dôvodu nedostatku oprávnenia osoby, ktorá ju za žalobcu uzavrela, zaňho konať, ako aj z dôvodu jej neurčitosti v otázke doby trvania a napokon, aj z dôvodu vyhotovenia jej časti (tzv. Zvláštnych dojednaní) písmom menším, než ustanoveným § 53c OZ. Žalobca si neosvojil ani názor žalovaného o neprijateľnosti zmluvnej podmienky Dohody, na podklade ktorej si žalobca uplatňoval zmluvnú pokutu. Z vyjadrení žalovaného (predovšetkým z jeho dupliky zo 6. mája 2022) súdu zároveň vyplynulo i to, že, hoci to tak explicitne nevyjadril, žalovaný mal pochybnosti aj o obsahu a rozsahu záväzku žalobcu. Žalobca namietal posúdenie Dohody ako písomnej sprostredkovateľskej zmluvy.

5. Na takto zistený skutkový stav súd prvej inštancie aplikoval § 13 ods. 1, 2 zák. č. 513/1991 Zb. Obchodného zákonníka v znení účinnom v čase uzavretia Dohody, § 20 ods. 1, § 31 ods. 1, 2, § 32 ods. 1, § 37 ods. 1, § 39, § 40 ods. 1, 3, § 40a, § 53c, § 54 ods. 1, 2, § 544 ods. 1, 2, § 774, § 775 zák. č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej len „OZ“), a § 1b nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z.z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka, v znení účinnom v čase uzavretia Dohody (ďalej len „nariadenie“).

6. V následných úvahách, súd prvej inštancie argumentačne prisvedčil žalobcovi, že OZ nevyžaduje pre platnosť sprostredkovateľskej zmluvy písomnú formu. Naproti tomu však mal spoľahlivo preukázané, že zmluvné strany sa dohodli na písomnej forme sprostredkovateľskej zmluvy, t.j. v danom prípade Dohody. Pri formulovaní tohto názoru súd vyšiel zo samotnej existencie písomného vyhotovenia Dohody, ale aj z výpovede svedkyne C., že so záujemcami vždy podpisujú dohodu (teda sprostredkovateľskú zmluvu) z dôvodu možnej kontroly zo strany Slovenskej obchodnej inšpekcie. Z výpovede menovanej svedkyne následne súd vydedukoval minimálne vôľu samotného žalobcu uzavrieť so žalovaným písomnú zmluvu, ktorú žalovaný tým, že Dohodu podpísal, akceptoval. Okrem toho akcentoval, že súčasťou predmetnej Dohody bolo aj dojednanie o zmluvnej pokute, ktoré musí mať v zmysle kogentného ustanovenia § 544 ods. 2 OZ vždy písomnú formu. Nedodržanie tejto formy je sankcionované absolútnou neplatnosťou.

7. Vo vzťahu k sporu o platnosti Dohody z hľadiska dodržania jej písomnej formy prvoinštančný súd vyšiel zo zistenia, že ako zmluvná strana bol na strane sprostredkovateľa v záhlaví aj v podpisovej časti Dohody označený žalobca. V konaní však bolo preukázané a nesporné, že ju podpísala svedkyňa C.. Vykonaným dokazovaním žalobca síce súčasne preukázal, že na uzatváranie sprostredkovateľských zmlúv splnomocnil spoločnosť ADAK SK, s.r.o, ktorej je svedkyňa C. štatutárnym orgánom, avšak z obsahu Dohody (z označenia zmluvných strán ani z časti, kde sú uvedené subjekty, ktoré právny úkon podpísali) ani z verejne dostupných registrov nevyplýva, ani nie je zřejmé, že ju za žalobcu ako sprostredkovateľa (a splnomocniteľa) uzavrela na základe hmotnoprávnej plnej moci spoločnosť ADAK SK, s.r.o., a že tak konala ako splnomocnenec (§ 31 ods. 1 OZ). Spoločnosť ADAK SK, s.r.o. sa totiž v texte Dohody vôbec nespomína, podpis svedkyne C. neobsahuje označenie, že ide o podpis štatutárneho orgánu splnomocnenca žalobcu a ani (príslušné) Plnomocnenstvo zo 4. apríla 2019 nebolo nedielnou súčasťou Dohody.

8. Takto ustálené skutkové zistenia následne právne posúdil podľa úvahy, že písomná forma právneho úkonu predpokladá v zmysle § 40 ods. 3 OZ aj podpis konajúcej osoby, a to pod sankciou neplatnosti. Ak právny úkon, ktorý musí byť podpísaný, nebol jeho účastníkmi podpísaný, nemôže vyvolať zamýšľané právne následky. V danom prípade bola jedným z účastníkov právneho úkonu - sprostredkovateľom - právnická osoba. Právnická osoba koná, teda prejavuje svoju vôľu navonok prostredníctvom štatutárných orgánov (§ 20 ods. 1 OZ a § 13 ods. 1 a 2 Obchodného zákonníka). Tieto orgány reprezentujú fyzické osoby, ktoré vystupujú v mene právnickej osoby navonok. Platí, že konanie štatutárneho orgánu sa považuje za osobné konanie právnickej osoby, a to sa vzťahuje aj na jej podpisovanie. Podpisom konajúcej právnickej osoby je výlučne podpis, respektíve podpisy osôb, ktoré sú oprávnené konať za právnickú osobu. Právnická osoba sa podpisuje názvom určeným pri jej vzniku, to znamená, že pri vlastnoručnom podpise fyzickej osoby, ktorá koná v mene právnickej osoby, sa uvedie plný názov (obchodné meno) právnickej osoby v znení určenom pri jej zriadení alebo zapísanom do príslušného registra. Podpis fyzickej osoby na listine, ktorá v danom prípade koná v mene právnickej osoby, je v záujme právnej istoty potrebné označiť uvedením mena a funkcie (A., D.. § 40 [Forma právneho úkonu]. In: E., A., F., G., H., D., I., A., J., I., K., A. a kol. Občiansky zákonník I. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2019, s. 319, marg. č. 7.). Z judikatúry (R 33/2001) vyplýva, že je postačujúce, ak sú názov právnickej osoby a označenie osôb, ktoré v jej mene konajú, uvedené aspoň v záhlaví právneho úkonu. Na základe takto prezentovaných právno - teoretických úvah súd zhrnul, že nevyhnutná podmienka

príčetelnosti úkonov uskutočnených štatutárnym orgánom priamo právnickej osobe spočíva v tom, že musí byť konané menom tejto právnickej osoby. Skutočnosť, že zmluva je uzavretá v zastúpení, musí vyplývať zo samotnej vecnej zmluvy (rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 24. februára 2016, sp. zn. 5 Cdo 99/2013), ktorý záver je konštantne prítomný v judikatúre najvyšších súdnych autorít (por. judikát č. R 5/1988, v zmysle ktorého z požiadavky písomnej formy vyplýva, že z listiny musí byť okrem iného zrejmé, kto prejav vôle vykonal. Ak prejav vôle konal v mene účastníka zástupca, musí to byť z listiny tiež jasné.) a rovnako tak zastávaný právnou teóriou (F., A.. 3.4.3 Plnomocenstvo. In: F., A.. Zastúpenie podnikateľa v obchodných vzťahoch. 1. vydanie. Bratislava: C. H. Beck, 2016, s. 195, marg. č. 63). Ak táto zákonná požiadavka nie je splnená, je zmluva neplatná bez ohľadu na to, či konajúcej osobe bolo udelené plnomocenstvo (D., A. In: L., D. a kol. Občianske právo hmotné. I. zväzok. 1. vydanie. Bratislava: Iura Edition, 2010, s. 180 a nasl.). Písomná forma predmetného právneho úkonu teda nebola zachovaná, následkom čoho súd prvej inštancie považoval Dohodu v zmysle § 40 ods. 3 OZ v spojení s § 40 ods. 1, § 40a, § 544 ods. 2 OZ za neplatnú.

9. Ďalší dôvod (absolútnej) neplatnosti Dohody (sprostredkovateľskej zmluvy) súd vzhliadol v porušení kogentného ustanovenia § 53c OZ, pretože časť Dohody bola vyhotovená síce stále čitateľným, ale menším písmom ako sa vyžaduje vo vykonávacom predpise. Podľa § 1b nariadenia, ustanovenia spotrebiteľskej zmluvy, ako aj ustanovenia obsiahnuté vo všeobecných obchodných podmienkach alebo v akýchkoľvek iných zmluvných dokumentoch súvisiacich so spotrebiteľskou zmluvou musí dodávateľ uviesť písmom, ktorého výška je najmenej 1,9 mm. Tomu v zmysle Dôvodovej správy k zákonu č. 106/2014 Z. z. z 10. januára 2014, ako aj odbornej literatúry (M. D., N. O., C. D., P. A., A. D., Q. B., R. A., S. C., T. D. a B. S., Občianske právo s vysvetlivkami, 1. až 4. zväzok. Bratislava: Wolters Kluwer s.r.o., 2009, Právny stav v ASPI k 23. decembru 2015) zodpovedá napríklad typ písma „Times New Roman“ s veľkosťou 12. V konaní pritom nebolo sporné, že Dohoda uzatvorená medzi stranami sporu má povahu spotrebiteľskej zmluvy.

10. Napokon, súd posúdil Dohodu ako neplatnú aj z dôvodu jej neurčitosti a nezrozumiteľnosti (§ 37 ods. 1 OZ). Súd ako vnútorne rozpornú, a teda neurčitú vyhodnotil Dohodu v časti vymedzenia záväzku samotného žalobcu. Záväzok žalobcu ako sprostredkovateľa je totiž v Dohode vyjadrený na viacerých miestach zakaždým v rôznom rozsahu a s rôznym obsahom: na jednom mieste ako zahájenie realitnej činnosti, na inom mieste ako aktívne vyhľadávanie záujemcov o kúpu nehnuteľnosti, na ďalšom mieste je zas uvedené, že účinnosť Dohody sa končí až uzatvorením kúpnej zmluvy a inde sa sprostredkovateľ zasa zaväzuje uhradiť výdavky spojené s vkladom vlastníckeho práva do katastra, z čoho by sa dalo usudzovať, že súčasťou jeho záväzku je aj podanie návrhu na vklad vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností. Z textu Dohody tak nie je možné jednoznačne ustáliť obsah a rozsah záväzku žalobcu, pričom aj z dupliky žalovaného zo 6. mája 2022 vyplýva, že ani žalovaný ohľadom týchto nemal jednoznačnú predstavu. V nadväznosti na to nie je možné spoľahlivo ustáliť ani okamih prípadného vzniku nároku žalobcu na odmenu. Ako na to žalobca opakovane poukazoval a aj súd vyššie konštatoval, v zmysle § 774 OZ na vznik nároku sprostredkovateľa na odmenu spravidla stačí, že sprostredkovateľ zoznámil záujemcu s treťou osobou, ktorá chce so záujemcom uzavrieť sprostredkovanú zmluvu, a tým vytvoril podmienky na dojednanie uzavretia tejto zmluvy. V posudzovanej veci však strany, konajúc v súlade s princípom zmluvnej voľnosti, nepochybne smerovali ku konkrétnejšiemu a najmä širšiemu vymedzeniu konania, v ktorom malo spočívať Občianskym zákonníkom predpokladané pričinenie sprostredkovateľa, a preto podľa názoru súdu, najmä ak by to v danej veci malo za následok zúženie záväzku žalobcu voči žalovanému v postavení spotrebiteľa, nie je možné v obsahu Dohody vzniknutý rozpor odstrániť aplikáciou dispozitívnych ustanovení zákona, v zmysle ktorých postačuje pre naplnenie záväzku sprostredkovateľa len zoznámenie záujemcu s treťou osobou. Priam učebnicovým príkladom je aj neurčitosť dojednania o dobe trvania Dohody. Skutočnosť, že pri udelení výhradnej plnej moci nie je vyplnené, na koľko mesiacov ju žalovaný žalobcovi udeľuje, by bolo možné interpretovať tak, že ju udeľuje na dobu neurčitú, avšak ak sa v Dohode zároveň uvádza, že (jej účinnosť) zaniká najskôr po uplynutí doby trvania výhradnej doby a táto nie je určená, respektíve je výkladom ustálená ako neurčitá, nemožno takýto prejav vôle posúdiť inak než neurčitý.

11. Záverom súd prvej inštancie dopĺňa, že „zistené nedostatky predmetného právneho úkonu starostlivo posúdil obzvlášť v snahe vyhnúť sa jeho hodnoteniu cez prizmu neplatnosti založenému na neprípustnom formalizme, majúci na zreteli zásadu uplatňovanú pri výklade právnych úkonov, a to pravidlo priority výkladu, ktorý neplatnosť zmluvy nezakladá, pred výkladom, ktorý neplatnosť zakladá (in favorem contractus). Zohľadnil pritom ich súbeh, ako aj to, že daného právneho úkonu sa dovoľával

žalobca, majúci v tomto vzťahu postavenie dodávateľa, ktorý je ako profesionál primárne zodpovedný za perfektnosť právnych úkonov, a to voči spotrebiteľovi, a napokon aj to, že kým žalobca minimálne sčasti plnil svoj záväzok, vykonaným dokazovaním nebolo preukázané, že by si žalovaný vôbec bol vedomý svojho záväzku. Keďže žalobca založil žalobu na tvrdení o platnom uzavretí písomnej Dohody a toto v konaní nepreukázal, súd musel žalobu zamietnuť“.

12. Proti tomuto rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie žalobca s návrhom, aby ho odvolací súd zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. V podstatnom súdu prvej inštancie vytýka, že sa v odôvodnení napadnutého rozsudku opomenul vysporiadať s jeho tvrdením, že sprostredkovateľskú zmluvu uzavrel so žalovaným ústne. V tejto súvislosti akcentoval, že z dikcie zákona zmluvným stranám nevyplýva povinnosť uzavrieť túto zmluvu písomne. Ozrejmil, že následné písomné vyhotovenie tejto dohody považuje len za písomné potvrdenie o právnom úkone, ktoré je potrebné dôsledne odlišovať od písomného právneho úkonu, čo nerozporoval ani žalovaný. Z uvedených dôvodov nebolo možné aplikovať ustanovenia týkajúce sa povinnej výšky písma. Argumentoval, že žalovaný mal nepochybne vedomosť o tom, že predaj nehnuteľnosti sprostredkuje realitná kancelária, že mu za sprostredkovanie prináleží odmena 5.000,- Eur a sporným nebolo ani to, že žalovaný uzatvoril kúpnu zmluvu s kupujúcim v dôsledku jeho aktívneho pričinenia. Namietal tiež, že súd posúdil podmienky dohody ako rozporuplné a zmätočné, napriek tomu, že ani žalovaný ich za také nepovažoval. Pokiaľ prvoinštančný súd dospel k záveru o neurčitosti doby trvania dohody zdôraznil, že ukončenie vzťahu medzi stranami bolo jasne naviazané na splnenie rozvázovacej podmienky. Upozornil, že žalovaný mohol ukončiť dohodu kedykoľvek bez uvedenia dôvodu. Z výpovede žalovaného tiež vyplýva, že od začiatku procesu vedel, že svedkyňa C. koná v jeho mene a túto skutočnosť tiež nenamietal. Záverom doplnil, že správanie sa žalovaného má vo výsledku ten efekt, že upúšťa od akejkoľvek zodpovednosti spotrebiteľa niest následky nesplnenia svojho záväzku.

13. Žalovaný vo vyjadrení k odvolaniu žalobcu navrhol potvrdiť napadnutý rozsudok ako vecne správny a priznať mu voči žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100%. Stotožnil sa s názorom súdu prvej inštancie, že sa so žalobcom dohodli na písomnej forme sprostredkovateľskej zmluvy so zreteľom na samotnú existenciu písomného vyhotovenia dohody a výpoveď svedkyne C., že so záujemcami vždy podpisujú dohodu z dôvodu možnej kontroly zo strany Slovenskej obchodnej inšpekcie. Okrem toho, súčasťou dohody bolo aj dojednanie o zmluvnej pokute, ktoré musí mať v zmysle kogentného ustanovenia § 544 ods. 2 OZ vždy písomnú formu. Jej nedodržanie OZ v ust. § 40 ods. 1 sankcionuje absolútnou neplatnosťou. Zároveň sa stotožňuje aj s dôvodmi, pre ktoré súd prvej inštancie nepovažoval dohodu o sprostredkovaní za platne uzavretú.

14. Ďalšie vyjadrenia neboli podané.

15. Krajský súd v Košiciach ako súd odvolací (§ 34 C.s.p.) prejednal odvolanie žalobcu ako podané včas (§ 362 C.s.p.) oprávnenou osobou (§§ 359 až 361 C.s.p.) proti rozhodnutiu, proti ktorému je prípustné (§§ 355 až 358 C.s.p.), bez nariadenia pojednávania (§385 ods. 1 a contrario C.s.p.), v rozsahu vyplývajúcom z ust. § 379 C.s.p., z hľadiska uplatnených odvolacích dôvodov podľa ust. § 365 ods. 1 písm. b/, f/ a h/ C.s.p., s prihliadnutím na vady, ktoré sa týkajú procesných podmienok konania v zmysle ust. § 380 ods. 2 C.s.p a dospel k záveru, že súd prvej inštancie svojim postupom neporušil právo žalobcu na spravodlivý proces, že vo svojich skutkových zisteniach sa nedopustil pochybenia a že vec i správne právne posúdil a preto odvolanie žalobcu proti napadnutému rozsudku, z hľadiska ním uplatnených odvolacích dôvodov, nemožno považovať za opodstatnené.

16. Odvolací súd sa v intenciách odvolaním vymedzeného zamerania odvolacieho prieskumu v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozsudku, a preto v súlade s ust. § 387 ods. 2 C.s.p. ťažiskovo konštatuje, že dôvody, na ktorých podľa odôvodnenia spočíva rozhodnutie súdu prvej inštancie, považuje za vecne správne (§ 387 ods. 1 C.s.p.), a tiež úplné z hľadiska všetkých kľúčových otázok nastolených v priebehu konania pred súdom prvej inštancie oboma procesnými stranami (§ 387 ods. 3 veta prvá C.s.p.). Len na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia, reagujúc tým zároveň na podstatné argumenty žalobcu v odvolaní (§ 387 ods. 3 veta druhá C.s.p.), odvolací súd dodáva nasledovné.

17. Žalobca svojou odvolacou námietkou, poukazujúcou na nedostatky odôvodnenia napadnutého rozsudku, učinil predmetom odvolacieho prieskumu tiež správnosť procesného postupu prvoinštančného súdu z hľadiska rešpektovania práva žalobcu na riadne odôvodnenie rozhodnutia (§ 365 ods. 1 písm. b/ C.s.p.).

18. Podľa ust. § 220 ods. 2 C.s.p., v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa žalobca domáhal, aké skutočnosti tvrdil, aké dôkazy označil, aké prostriedky procesného útoku použil, ako sa vo veci vyjadril žalovaný a aké prostriedky procesnej obrany použil. Súd jasne a výstižne vysvetlí, ako posúdil podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty strán, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, ktoré dôkazy vykonal, z ktorých dôkazov vychádzal a ako ich vyhodnotil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil, prípadne odkáže na ustálenú rozhodovaciu prax. Súd dbá, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

19. Už skoršia judikatúra Najvyššieho súdu SR (R111/1998) zastávala názor, že nepreskúmateľnosť rozhodnutia nezakladá zmätočnosť a prípustnosť dovolania; nepreskúmateľnosť bola považovaná len za vlastnosť (vyjadrujúcu stupeň kvality) rozhodnutia súdu, v ktorej sa navonok prejavila tzv. iná vada konania majúca za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 241 ods. 2 písm. b) O.s.p.). S tým názorom sa stotožnil aj Ústavný súd SR (por. rozhodnutia sp. zn. I. ÚS 364/2015, II. ÚS 184/2015, III. ÚS 288/2015 a I. ÚS 547/2016). Na zásade, podľa ktorej nepreskúmateľnosť zakladá (len) „inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.“, zotrvalo aj zjednocujúce stanovisko Najvyššieho súdu SR R 2/2016, právna veta ktorého znie: „Nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ Občianskeho súdneho poriadku. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ Občianskeho súdneho poriadku“. Zmeny v procesnej úprave, ktoré nadobudli účinnosť od 1. júla 2016, sa podstaty a zmyslu tohto stanoviska nedotkli, preto ho treba považovať aj naďalej za aktuálne. I naďalej teda z pohľadu odvolacích dôvodov nepreskúmateľnosť rozhodnutia predstavuje nesprávnosť postupu súdu, ktorým sa odníma strane sporu možnosť uskutočňovať jej procesné práva v zmysle ust. § 365 ods. 1 písm. b) C.s.p. (z hľadiska podmienok prípustnosti dovolania podľa ust. § 420 písm. f) C.s.p.; do 30.6.2016 ust. § 237 ods. 1 písm. f) O.s.p.) len v celkom ojedinelých (extrémnych) prípadoch, ktoré majú znaky relevantné aj podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva. O taký prípad ide v praxi napríklad vtedy, keď rozhodnutie súdu neobsahuje vôbec žiadne odôvodnenie, alebo keď sa vyskytli „vady najzákladnejšej dôležitosti pre súdny systém“ (por. Sutyazhnik proti Rusku, rozsudok z roku 2009), prípadne ak došlo k vade tak zásadnej, že mala za následok „justičný omyl“ (Ryabykh proti Rusku, rozsudok z roku 2003). Za procesnú vadu konania podľa ust. § 365 ods. 1 písm. b) C.s.p. (§ 420 písm. f) C.s.p.) teda nemožno považovať to, že súd prvej inštancie neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv dovolateľa (por. uznesenie NS SR sp. zn. 5 Cdo 84/2017 zo dňa 25.10.2017). I Ústavný súd SR v zmysle svojej judikatúry považuje za protiústavné a aj arbitrárne tie rozhodnutia, ktorých odôvodnenie je úplne odchylné od veci samej alebo aj extrémne nelogické so zreteľom na preukázané skutkové a právne skutočnosti (IV. ÚS 150/03, I. ÚS 301/06).

20. Súd prvej inštancie podľa zistenia odvolacieho súdu v rozsiahlom odôvodnení napadnutého rozsudku uviedol čoho sa žalobca domáhal i aké bolo procesné stanovisko žalovaného k žalobe, z ich vyjadrení výstižne vyselektoval podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty strán a vo vzťahu k rozhodujúcim sporným skutočnostiam podrobne ozrejmil tiež aké zistenia vyplynuli z toho ktorého z vykonaných dôkazov. Zistené skutočnosti následne zrozumiteľne a v súlade so zásadami formálnej logiky premietol do rozhodujúcich skutkových záverov a z nich právnymi úvahami presvedčivo zdôvodnil výber právnych noriem ktoré aplikoval a tiež aj konkrétne práva a povinnosti, ktoré z nich pre strany za daného skutkového stavu vyplývajú. Vo svetle východísk uvedených v predchádzajúcom bode, podľa posúdenia odvolacieho súdu nemožno odôvodnenie napadnutého rozsudku v žiadnom prípade považovať ani za arbitrárne, ani za úplne odchylné od veci samej a ani za extrémne nelogické a preto odvolaciu námietku žalobcu proti odôvodneniu napadnutého rozsudku odvolací súd posúdil len ako nespokojnosť odvolateľa so závermi prezentovanými v odôvodnení, ktoré ako už bolo zmienené, nezakladá nesprávnosť postupu súdu, ktorým sa odníma strane sporu možnosť uskutočňovať jej procesné práva, a teda dôvodnosť odvolacieho dôvodu podľa ust. § 365 ods. 1 písm. b/ C.s.p..

21. Žalobca vymedzením odvolacích dôvodov proti napadnutému rozsudku učinil predmetom odvolacieho prieskumu tiež správnosť spôsobu posúdenia právneho vzťahu strán (§ 365 ods. 1 písm. h/ C.s.p.) a správnosť hodnotenia dôkazov, vedúcich k rozhodujúcim skutkovým záverom (§ 365 ods. 1 písm. f/ C.s.p.).

22. Vo všeobecnosti právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej aplikáciou konkrétnej právnej normy na zistený skutkový stav vyvodzuje zo skutkových zistení aké práva a povinnosti majú subjekty konania podľa hmotného práva. Nesprávnym právnym posúdením je potom potrebné rozumieť omyl v tomto postupe a teda nesprávnosť pri aplikácii práva na skutkové zistenia. O mylnú aplikáciu právnych

predpisov ide, ak súd neaplikoval právnu normu vôbec alebo ak použil iný právny predpis, než ktorý mal správne použiť, alebo ak aj aplikoval správny predpis, ktorý tiež správne interpretoval avšak právnu normu nesprávne na zistený skutkový stav aplikoval, teda v skutkových okolnostiach z právnej normy vyvodil nesprávne závery o právach a povinnostiach strán. K nesprávnym skutkovým zisteniam z vykonaných dôkazov súd dospeje nesprávnym vyhodnotením dôležitosti alebo pravdivosti dôkazov, alebo porušením pravidiel formálnej logiky.

23. Podľa § 544 ods. 1 OZ, ak strany dojednávajú pre prípad porušenia zmluvnej povinnosti zmluvnú pokutu, je účastník, ktorý túto povinnosť poruší, zaviazaný pokutu zaplatiť, aj keď oprávnenému účastníkovi porušením povinnosti nevznikne škoda. Podľa odseku 2 tohto zákonného ustanovenia, zmluvnú pokutu možno dojednať len písomne a v dojednaní musí byť určená výška pokuty alebo určený spôsob jej určenia.

24. Odvolací súd sa v zásade stotožňuje so spôsobom právneho posúdenia veci súdom prvej inštancie a za správne považuje jeho dielčie závery, o povahe právneho vzťahu strán i o jeho obsahu. V podrobnostiach odvolací súd vo vzťahu k spôsobu právneho posúdenia týchto rozhodujúcich právnych otázok odkazuje na odôvodnenie napadnutého rozsudku a len na zvýraznenie správnosti právneho posúdenia veci súdom prvej inštancie v kontexte tiež odvolacích námietok žalobcu dodáva, že strany sporu bez akýchkoľvek pochybností uzavreli medzi sebou sprostredkovateľskú zmluvu podľa ust. § 774 a nasl. OZ. Odvolací súd súhlasí so žalobcom, že tento typ zmluvy nemusí mať písomnú formu, súčasne však prehliada, že písomnú formu musia mať dojednania o zmluvnej pokute podľa § 544 ods. 2 OZ, na podklade ktorých si žalobca uplatňuje nárok na zaplatenie 7.000,- Eur. Aj z gramatického vyjadrenia hypotézy citovanej právnej normy vyplýva, že dojednania o zmluvnej pokute nemôžu byť výsledkom jednostranného právneho úkonu (jednostranného potvrdenia o právnom úkone), pretože jednostranný právny úkon je prejavom vôle len jedného subjektu. Pokiaľ bolo písomné dojednanie o zmluvnej pokute ako výsledok dohody minimálne dvoch subjektov zakomponované do Dohody v jej zvláštnych dojednaniach, potom takúto Dohodu ako celok nie je možné formálne právne posúdiť inak ako dvostranný písomný právny úkon, ergo ako písomnú sprostredkovateľskú zmluvu.

25. V predmetnej veci nebolo sporné, že sprostredkovateľská zmluva ako hlavný záväzok, na zabezpečenie ktorého bola dojednaná zmluvná pokuta, je zároveň spotrebiteľskou zmluvou (ďalej len „Dohoda“). Odvolací súd sa už v predchádzajúcom bode vysporiadal s tým, prečo považoval túto sprostredkovateľskú a zároveň tak aj spotrebiteľskú zmluvu, za písomne uzavretú. Z uvedených dôvodov bolo možné a zároveň i nevyhnutné pri posudzovaní platnosti spotrebiteľskej zmluvy aplikovať ustanovenia § 53c OZ a 1b Nariadenia týkajúce povinnej výšky písma. Žalobca v odvolaní nenamietal proti záverom súdu prvej inštancie, že Dohoda, konkrétne v časti zvláštnych dojednaní obsahujúcich aj dojednania o zmluvnej pokute, je napísaná veľkosťou písma 11 Times New Roman. Zhodne s interpretačným záverom súdu prvej inštancie má aj odvolací súd za to, že nedodržanie zákonom vyžadovanej a vykonávacím predpisom určenej veľkosti písma (12 Times New Roman) práve v tej dôležitej časti spotrebiteľskej zmluvy, z ktorej bol žalobou uplatňovaný nárok, má za následok jej absolútnu neplatnosť podľa § 53c OZ.

26. Odvolací súd sa stotožňuje aj so záverom súdu prvej inštancie o neplatnosti Dohody z dôvodu nezachovania jej písomnej formy v zmysle § 40 ods. 3 OZ. Protiargumentácia žalobcu, že žalovaný vedel o svedkyňi C. a pred uzavretím Dohody nenamietal, že by nebola oprávnená konať v mene žalobcu, bez ďalšieho nepreukazuje, že žalovaný súčasne vedel i o tom, v akom konkrétnom právnom vzťahu je táto svedkyňa k žalobcovi pri podpise Dohody, a či je písomné vyjadrenie tohto právneho vzťahu v Dohode súladné s právnymi predpismi. Ako už bolo zmieňované na inom mieste tohto rozhodnutia, pokiaľ bola sprostredkovateľská a zároveň aj spotrebiteľská zmluva uzavretá písomne, logicky sa na jej formu kladú prísnejšie požiadavky než aké by vyžadovala jej ústna podoba. Písomnú formu nie je ani podľa posúdenia odvolacieho súdu možné považovať za zachovanú, ak z obsahu Dohody (z označenia zmluvných strán ani z časti, kde sú uvedené subjekty, ktoré právny úkon podpísali), ani z verejne dostupných registrov nie je zrejmé, že ju za žalobcu ako sprostredkovateľa (a splnomocniteľa) uzavrela na základe hmotnoprávnej plnej moci spoločnosť ADAK SK, s.r.o., a že tak konala ako splnomocnenec (§ 31 ods. 1 OZ), a ak podpis svedkyne C. neobsahuje označenie, že ide o podpis štatutárneho orgánu splnomocnenca žalobcu a ani (príslušné) Plnomocnenstvo zo 4. apríla 2019 nebolo nedielnou súčasťou Dohody.

27. Napokon ako nedôvodnú odvolací súd posúdil tiež námietku žalobcu smerujúcu proti záverom súdu prvej inštancie o neurčitosti a nezrozumiteľnosti Dohody. Nevedno, ktoré zo skutočností žalobca považuje za dôkaz toho, že ukončenie vzťahu medzi stranami bolo „jasne naviazané na splnenie rozvázovacej podmienky“. Nesporným v tejto súvislosti je fakt, že pri udelení výhradnej plnej moci nie je v Dohode vôbec vyplnené, na koľko mesiacov ju žalovaný žalobcovi udeľuje a vzápätí sa na všetky dojednania týkajúce sa doby trvania Dohody, teda aj na rozvázovaciu podmienku ustanovuje, že Dohoda (aj v prípade uzavretia kúpnej zmluvy) končí účinnosť najskôr po uplynutí doby trvania výhradnej dohody. Takýto prejav vôle nemožno aj podľa názoru odvolacieho súdu posúdiť inak než neurčitý až zmätočný.

28. Odvolací súd z týchto dôvodov, podporne sa tiež opierajúc o úvahy prvostupňového súdu zmieňované v bode 11. tohto rozsudku, podľa § 387 ods. 1 C.s.p. ako vecne správny potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie ako v napadnutom zamietavom výroku, tak aj v závislom výroku o trovách konania, majúcom správny základ v procesnom úspechu žalovaného v spore.

29. Podľa ust. § 396 ods. 1 C.s.p., ustanovenia o trovách konania pred súdom prvej inštancie sa použijú aj na odvolacie konanie.

30. Podľa ust. § 255 ods. 1 C.s.p., súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

31. V súlade s citovanými ustanoveniami zákona odvolací súd priznal v odvolacom konaní plne procesne úspešnému žalovanému voči žalobcovi nárok na náhradu 100% trov odvolacieho konania.

32. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Košiciach pomerom hlasov 3 : 0 (§ 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné (§ 355 C.s.p.).

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak: a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 C.s.p.). Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 C.s.p.).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak: a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada, b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada, c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b). Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1, 2 C.s.p.).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 C.s.p.). Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 C.s.p.). Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na

príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1,2 C.s.p.). V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.). Táto povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 C.s.p.).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 C.s.p.).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a procesnej obrany, okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 C.s.p.)